

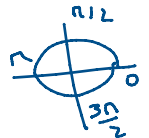
Μάθημα 26ο - Μη πεπερασμένα όρια στο χο

Θέμα 1ο Όρια μορφής $\frac{\alpha}{0}$ με $\alpha \neq 0$

Να βρείτε όσα από τα παρακάτω όρια υπάρχουν και για όσα δεν υπάρχουν να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

i. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-2}{x^2-2x+1}$ ii. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-2}{x-1}$ iii. $\lim_{x \rightarrow 9} \frac{\sin x}{(x-9)(\sqrt{x}-3)}$ iv. $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \epsilon \phi x$

v. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{|x| - |\eta \mu x|}$ vi. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x - \eta \mu x}$ vii. $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-3}{x^2-x-2}$ viii. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x}-1}{x}$

iv) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \epsilon \phi x = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \frac{\psi x}{\sin x} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \left(\psi x \cdot \frac{1}{\sin x} \right) = -\infty$

$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \psi x = 1$, $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \sin x = 0$, $\sin x < 0$ για $x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+$, $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \frac{1}{\sin x} = -\infty$
αφού $x \in (\frac{\pi}{2}, \pi)$

• $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^-} \epsilon \phi x = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^-} \frac{\psi x}{\sin x} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^-} \left(\psi x \cdot \frac{1}{\sin x} \right) = +\infty$

$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^-} \psi x = 1$, $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^-} \sin x = 0$, $\sin x > 0$ για $x \rightarrow \frac{\pi}{2}^-$, $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^-} \frac{1}{\sin x} = +\infty$
αφού $x \in (0, \frac{\pi}{2})$

Συνεπώς το $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \epsilon \phi x$ δεν υπάρχει

v) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{|x| - |\eta \mu x|} = +\infty$ αφού

$\lim_{x \rightarrow 0} (|x| - |\eta \mu x|) = 0$, $|x| > |\eta \mu x|$ για $x \neq 0$ οπότε $|x| - |\eta \mu x| > 0$

vi) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x - \eta \mu x} = +\infty$

$\lim_{x \rightarrow 0^+} (x - \eta \mu x) = 0$, για $x > 0 \Rightarrow |x| = x$ οπότε $\eta \mu x \leq |\eta \mu x| < |x| = x \Rightarrow \eta \mu x < x$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{x - \psi x} = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} (x - \psi x) = 0,$$

για $x < 0 \Rightarrow |x| = -x$ οπότε
 $-\psi x \leq |\psi x| < |x| = -x \Rightarrow -\psi x < -x \Rightarrow \psi x > x$

Συμπεραίνει το $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x - \psi x}$ δεν υπάρχει

$$vii) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-3}{x^2-x-2} = \lim_{x \rightarrow 2} \left((x-3) \frac{1}{x^2-x-2} \right)$$

x	-1	2
x^2-x-2	$+$	$-$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \left((x-3) \frac{1}{x^2-x-2} \right) = -\infty \text{ αφού}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} (x-3) = -1, \lim_{x \rightarrow 2^+} (x^2-x-2) = 0, x^2-x-2 > 0 \text{ για } x \rightarrow 2^+, \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{1}{x^2-x-2} = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \left((x-3) \frac{1}{x^2-x-2} \right) = +\infty \text{ αφού}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} (x-3) = -1, \lim_{x \rightarrow 2^-} (x^2-x-2) = 0, x^2-x-2 < 0 \text{ για } x \rightarrow 2^-, \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{1}{x^2-x-2} = -\infty$$

Συμπεραίνει το $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-3}{x^2-x-2}$ δεν υπάρχει

$$vii) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x}-1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} (\sqrt{x}-1) \frac{1}{x} \stackrel{x>0}{=} \lim_{x \rightarrow 0^+} (\sqrt{x}-1) \frac{1}{x} = -\infty \text{ αφού}$$

$$\text{Η } \frac{\sqrt{x}-1}{x} \text{ ορίζεται για } x > 0$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} (\sqrt{x}-1) = -1, \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x} = +\infty$$

Θέμα 2ο Όρια μορφής $\frac{0}{0}$ που ανάγονται $\frac{\alpha}{0}$ με σε $\alpha \neq 0$

Να βρείτε όσα από τα παρακάτω όρια υπάρχουν και για όσα δεν υπάρχουν να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

i. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{x^2 - 2x + 1}$ ii. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{x^3 - 3x^2 + 3x - 1}$ iii. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta \mu x}{x^2}$ iv. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta \mu x}{x^3}$

i) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{x^2 - 2x + 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x+1)(x-1)}{(x-1)^2} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x+1}{x-1}$ Δεν υπάρχει όριο

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x+1}{x-1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} (x+1) \frac{1}{x-1} = +\infty \quad \text{ενώ}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x+1}{x-1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} (x+1) \frac{1}{x-1} = -\infty$$

ii) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{x^3 - 3x^2 + 3x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x+1)(x-1)}{(x-1)^3} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x+1}{(x-1)^2} = \lim_{x \rightarrow 1} (x+1) \frac{1}{(x-1)^2} = +\infty$

iii) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta \mu x}{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\eta \mu x}{x} \cdot \frac{1}{x} \right)$ Δεν υπάρχει όριο

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{\eta \mu x}{x} \cdot \frac{1}{x} \right) = +\infty \quad \text{ενώ} \quad \lim_{x \rightarrow 0^-} \left(\frac{\eta \mu x}{x} \cdot \frac{1}{x} \right) = -\infty$$

iv) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta \mu x}{x^3} = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\eta \mu x}{x} \cdot \frac{1}{x^2} \right) = +\infty$ αφού $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\eta \mu x}{x} \right) = 1, \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^2} = +\infty$

Θέμα 4ο (Κάτι σαν κριτήριο παρεμβολής)

α) Αν $x^2 f(x) - 1 \geq 0$ για κάθε $x \neq 0$ να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$

β) Αν $x^2 f(x) + 1 \leq 0$ για κάθε $x \neq 0$ να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$

α) για $x \neq 0$: $x^2 f(x) - 1 \geq 0 \Rightarrow x^2 f(x) \geq 1 \xrightarrow{x^2 > 0} f(x) \geq \frac{1}{x^2}$

και επειδή $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^2} = +\infty$ είναι και $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = +\infty$

β) για $x \neq 0$: $x^2 f(x) + 1 \leq 0 \Rightarrow x^2 f(x) \leq -1 \xrightarrow{x^2 > 0} f(x) \leq -\frac{1}{x^2}$

B) für $x \neq 0$: $x^2 f(x) + 1 \leq 0 \Rightarrow x^2 f(x) \leq -1 \xrightarrow{x^2 > 0} f(x) \leq -\frac{1}{x^2}$

man erhält $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{-1}{x^2} = -\infty$ Given man $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = -\infty$

Answer

Na beweise i) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\sqrt{x} \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} \right)$ ii) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\sqrt{x} \frac{1}{x} - \frac{1}{x^2} \right)$

Lösung

i) $-1 \leq \sqrt{x} \frac{1}{x} \leq 1$

$$-1 + \frac{1}{x^2} \leq \sqrt{x} \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} \leq 1 + \frac{1}{x^2}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(-1 + \frac{1}{x^2} \right) = +\infty$$

Given $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\sqrt{x} \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} \right) = +\infty$

ii) $-1 \leq \sqrt{x} \frac{1}{x} \leq 1$

$$-1 - \frac{1}{x^2} \leq \sqrt{x} \frac{1}{x} - \frac{1}{x^2} \leq 1 - \frac{1}{x^2}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(1 - \frac{1}{x^2} \right) = -\infty$$
 Given

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(\sqrt{x} \frac{1}{x} - \frac{1}{x^2} \right) = -\infty$$